

## รายการอ้างอิง

### ภาษาไทย

- กมล สนธิเกษตริน. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2532.
- กมลชนก สุทธิวาทนฤพณี. ธุรกิจพาณิชย์นาวี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- คณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบูรณสิทธิทางทะเล พ.ศ. 2537. บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบูรณสิทธิทางทะเล พ.ศ. 2537. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.) (อัดสำเนา).
- ✓ ชุมพล จันทราทิพย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ คำประกัน จ้างงาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- ชวลีพร วงศ์กิตติรักษ์. การบังคับตามคำพิพากษาของศาลไทยแก่ทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ธิดา ชาลีจันทร์. กฎหมายทะเล. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2519.
- ✓ นิติการณ์ประสม, พระ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง. กรุงเทพมหานคร : แสงทองการพิมพ์, 2515.
- ✓ ประพนธ์ ศาตะมาน. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- ประเสริฐศิริ สุขะวัจนกุล. กฎหมายว่าด้วยการกักเรือ. วารสารนิติศาสตร์ 17 (ธันวาคม 2530) : 74-90.
- ไพทชิต เอกจริยกร. กฎหมายพาณิชย์นาวี. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2537.
- . คำอธิบายพระราชบัญญัติการจ้างเรือและบูรณสิทธิทางทะเล. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2537.



- ✓ พจน์ บุษปาคม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำน่า สิทธิยืมหน่วงและบูรณสิทธิ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นิติบรรณการ, 2525
- ✓ พิพัฒน์ จักรางกูร. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 วิธีชั่วคราวก่อน พิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2521.
- ไพบุลย์ สุตันตวิระคุณ. กฎหมายใหม่สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกักเรือ พ.ศ. 2534. จุลสารกฎหมายพาณิชย์นาวิ 3 (ตุลาคม 2534) : 14-16.
- ไมตรี ตันตวิธานันท์. เอกสารบรรยายบูรณสิทธิและ จำนองทางทะเล. (ม.ป.ท, 2531) เรื่องเศษ มหาสารานนท์. บันทึกเรื่องการกักเรือ. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.) (อัสสาเนา).
- ✓ วรวิทย์ ฤทธิพิศ. สรุปวิชากฎหมายคำประกัน จำนอง จำน่า. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2536.
- สมพร ไพลิน. บูรณสิทธิทางทะเลและสิทธิ จำนองเหนือเรือเดินทะเล วารสารอัยการ 14 (พฤศจิกายน 2534) : 89-100.
- . การพัฒนากฎหมายพาณิชย์นาวิ จำนองเรือและบูรณสิทธิทางทะเล วารสารพาณิชย์นาวิ 13 (มกราคม 2537) : 91-101.
- สุชาบดี สัตตบุศย์. กฎหมายทะเล. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2529.
- ✓ อรุณรัตน์ บัณฑิตเสาวภาคย์. การบังคับ จำนองของเจ้าหนี้ จำนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ภาษาอังกฤษ

Chorley and Giles. Shipping Law. London : Pitman Publishing, 1972.

Giles, O.C. Shipping Law. London : Pitman Publishing, 1981.

Gilmore, G. and Black, C., L., Jr. The Law of Admiralty. New York :  
The Foundation Press, 1975.

Goldrein, I., S. Ship Sale & Purchase : Law and Technique. London :  
Lloyd's of London Press, 1985.

Hailsham, Lord. Halsbury's Laws of England. (Vol.1) London :  
Butterworths, 1973.

———. Halsbury's Laws of England. (Vol.32) London : Butterworths,  
1980.

———. Halsbury's Laws of England. (Vol.39) London : Butterworths,  
1982.

———. Halsbury's Laws of England. (Vol.43) London : Butterworths,  
1983.

Hill, C. Maritime Law. London : Pitman Books, 1981.

Hill, C. Soehring K., Hosoi T. and Helmer C. Arrest of Ships. London :  
Lloyd's of London Press, 1985.

Jackson, D. Civil Jurisdiction and Judgments-Maritime Claims. London :  
Lloyd's of London Press, 1987.

Kraut, J. American Jurisprudence. (Vol. 65) New York : The Lawyers  
Co-Operative Publishing, 1972.

———. American Jurisprudence. (Vol. 70) New York : The Lawyers  
Co-Operative Publishing, 1973.



- Meeson, N. The Practice and Procedure of The Admiralty Court.  
London : Lloyd's of London Press, 1986.
- . Ship and Aircraft Mortgages. London : Lloyd's of London  
Press, 1989.
- Sattinger, O.,C. American Jurisprudence. (Vol. 50) New York : The  
Lawyers Co-Operative Publishing, 1970.
- . American Jurisprudence. (Vol. 55) New York : The Lawyers  
Co-Operative Publishing, 1971.
- Schoenbaum, T.,J. Admiralty and Maritime Law. Minnesota : West  
Publishing, 1987.
- Tetley, W. and McDonough, B., G. Maritime Liens and Claims. London :  
Business Law Communications, 1985.
- Thomas. Maritime Liens. London : Steven & Sons, 1980.
- Tyler, E., L., G. and Oughton, R.,D. Fisher & Lightwood's Law of  
Mortgage. 10<sup>th</sup> ed London : Butterworths, 1988.
- Walsh, W., F. A Treatise on Mortgages. Chicago : Callaghan and  
Company, 1934.

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย





ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



พระราชบัญญัติ

การงานเรือและบุรีมสิทธิทางทะเล

พ.ศ. 2537

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2537

เป็นปีที่ 49 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการงานเรือและบุรีมสิทธิทางทะเล จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการงานเรือและบุรีมสิทธิทางทะเล พ.ศ. 2537"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว มิให้นำมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 มาใช้บังคับแก่เรือที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ "เรือ" หมายความว่า เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปที่เดินด้วยเครื่องจักรกลไม่ว่าจะใช้กำลังอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และเป็นเรือที่มีลักษณะสำหรับใช้ในทะเลตามกฎหมายข้อบังคับ การตรวจเรือที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย



"นายเรือ" หมายความว่า ผู้ควบคุมเรือ

"คนประจำเรือ" หมายความว่า คนที่มีหน้าที่ทำการประจำอยู่ในเรือ

"ลูกเรือ" หมายความว่า คนประจำเรือนอกจากนายเรือ

"น้ำมัน" หมายความว่า น้ำมันดิบ น้ำมันเตา น้ำมันดีเซลหนัก หรือน้ำมันหล่อลื่น ซึ่งเป็นน้ำมันแร่จากพวกไฮโดรคาร์บอนที่ไม่สลายตัวได้ง่าย และให้หมายความรวมถึงน้ำมันอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"นายทะเบียนเรือ" หมายความว่า นายทะเบียนเรือหรือผู้รักษาการแทนนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กับให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม กิจอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้หรือกำหนดการอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

## หมวด 1

### การจํานองเรือ

#### ส่วนที่ 1

#### บททั่วไป

มาตรา 6 ห้ามมิให้จํานองเรือที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ การกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ย่อมเป็นโมฆะ

มาตรา 7 การจํานองเรือให้บังคับตามบทบัญญัตินี้แห่งพระราชบัญญัตินี้

บทบัญญัตินี้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ใช้บังคับแก่การจํานองเรือตามพระราชบัญญัตินี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัตินี้ในพระราชบัญญัตินี้



มาตรา 8 สัญญาจ้างเรือให้ระบุมูลหนี้และจำนวนหนี้ที่จ้างเรือนั้นไว้เป็นประกัน จำนวนหนี้ตามวรรคหนึ่ง จะระบุจำนวนเงินแน่นอนตรงตัวหรือจำนวนเงินขั้นสูงสุดที่ได้เอาเรือนั้นตราไว้เป็นประกันก็ได้ และจะเป็นเงินไทยหรือเงินต่างประเทศก็ได้

มาตรา 9 จ้างเรือให้ครอบคลุมไปถึงเครื่องอุปกรณ์ประจำเรือและสิ่งของอื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีไว้ประจำเรือ ไม่ว่าสิ่งดังกล่าวจะได้มีอยู่แล้วในเวลาที่จดทะเบียนจ้างหรือมีขึ้นในภายหลังก็ตาม ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้จ้างกับผู้รับจ้างจะตกลงกันเป็นอย่างอื่นโดยระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาจ้าง

มาตรา 10 ถ้าเรือที่จ้างสูญหายหรือเสียหาย ให้จ้างครอบคลุมไปถึงสิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้

- (1) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการกระทำละเมิดที่เป็นเหตุให้เรือนั้นหรือสิ่งของที่สิทธิจ้างเรือครอบคลุมไปถึง สูญหายหรือเสียหาย
- (2) ค่าเฉลี่ยความเสียหายทั่วไปที่เจ้าของเรือมีสิทธิได้รับเพื่อการสูญหายหรือเสียหายของเรือนั้นหรือสิ่งของที่สิทธิจ้างเรือครอบคลุมไปถึง ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- (3) ค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าของเรือมีสิทธิได้รับเพื่อการสูญหายหรือเสียหายของเรือนั้นหรือสิ่งของที่สิทธิจ้างเรือครอบคลุมไปถึงอันเนื่องมาจากการใช้เรือนั้นทำการช่วยเหลือกู้ภัย
- (4) ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยเพื่อการสูญหายหรือเสียหายของเรือนั้นหรือสิ่งของที่สิทธิจ้างเรือครอบคลุมไปถึง

เมื่อเกิดสิทธิเรียกร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จ้างแจ้งให้ผู้รับจ้างทราบโดยพลัน

ห้ามมิให้ลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งรู้ถึงการจ้างชำระหนี้แก่เจ้าของเรือนั้น เว้นแต่จะได้ออกกล่าวการชำระหนี้เป็นหนังสือไปยังผู้รับจ้าง และผู้รับจ้างไม่คัดค้านการชำระหนี้เป็นหนังสือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือออกกล่าว มิฉะนั้นลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบต่อผู้รับจ้าง



## ส่วนที่ 2

### การทำสัญญาและจดทะเบียนงานเรือ

มาตรา 11 สัญญาจ้างเรือไทยต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 12 การจดทะเบียนจ้างเรือไทยให้จดทะเบียนที่ทำการนายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือนั้นโดยให้นายทะเบียนเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียน และให้จดไว้ในสมุดทะเบียนและหมายเหตุไว้ในทะเบียน

ในกรณีที่เจ้าของเรือไทยประสงค์จะจดทะเบียนจ้างเรือของตนที่ทำการนายทะเบียนเรืออื่น นอกจากที่ทำการนายทะเบียนเรือตามวรรคหนึ่ง หรือที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทย ให้นายทะเบียนเรืออื่นนั้นหรือเจ้าหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทย แล้วแต่กรณี เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนโดยหมายเหตุไว้ในทะเบียนแล้วส่งสำเนาให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือนั้นโดยด่วน เมื่อได้รับสำเนาเช่นนั้นแล้ว ให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือจดข้อความนั้นไว้ในสมุดทะเบียน

ให้นายทะเบียนเรือ และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนจ้างเรือ ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 13 ในกรณีที่ประสงค์จะจดทะเบียนจ้างเรือไทยในขณะที่เรือลำนั้นไม่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่อยู่ในประเทศซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทย ที่จะทำการจดทะเบียนเจ้าของเรืออาจขอให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือ นั้นออกใบแทนทะเบียนเรือไทยสำหรับนำไปกับเรือระหว่างเวลาที่นายทะเบียนเรือไทยมาจดทะเบียนตามมาตรา 12

การออกใบแทนทะเบียนเรือไทยตามวรรคหนึ่ง ให้นำหมายเหตุไว้ในใบแทนดังกล่าว ด้วยว่าใช้แทนทะเบียนเรือไทยในระหว่างการดำเนินการเพื่อจดทะเบียนจ้างเรือดังกล่าว เท่านั้น แต่ให้มีอายุใช้ได้ไม่เกินหกสิบวัน

ใบแทนทะเบียนเรือไทยตามมาตรานี้ให้มีผลเสมือนเป็นทะเบียนเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย



**มาตรา 14** บุคคลใดเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว จะขอตรวจดูทะเบียนงานเรือเดินทะเลและเอกสารเกี่ยวกับการงานที่นายทะเบียนเรือประจำเมืองทำขึ้นทะเบียนของเรือนั้น ก็ปรึกษาไว้หรือจะขอให้คัดสำเนาทะเบียนงานเรือเดินทะเลหรือเอกสารดังกล่าวพร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องก็ได้

### ส่วนที่ 3

#### ผลของการงานและการบังคับงาน

**มาตรา 15** ภายใต้งบบังคับแห่งมาตรา 24 ผู้รับงานทวงไว้ซึ่งสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากเรือที่งานก่อนเจ้าหนี้บริมสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเจ้าหน้าอื่น ๆ ของเจ้าของเรือนั้น

**มาตรา 16** ผู้รับงานอาจฟ้องคดีต่อศาลขอให้บังคับงานได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ และผู้รับงานได้ส่งคำบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ให้จัดการชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรที่กำหนดไว้ในคำบอกกล่าวนั้นแล้วแต่ลูกหนี้มิได้จัดการชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดนั้น

(2) เมื่อเรือที่งานเรือสิ่งของที่สิทธิงานเรือครอบครองไปถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดสูญหายหรือเสียหาย เป็นเหตุให้ไม่เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้ เว้นแต่เมื่อเหตุนั้นมีได้เป็นเพราะความผิดของผู้งาน และผู้งานได้เสนอจะงานเรือลาอื่นหรือทรัพย์สินอื่นแทนหรือเพิ่มเติมให้มีราคาเพียงพอ หรือเสนอจะรับซ่อมแซมแก้ไขความเสียหายนั้น หรือจัดหามาแทนซึ่งสิ่งที่สูญหายไปนั้นภายในเวลาอันสมควร

(3) ผู้งานฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในสัญญางานซึ่งตามสัญญางานผู้รับงานอาจบังคับงานได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า

**มาตรา 17** ในการฟ้องคดีบังคับงาน ผู้รับงานอาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้

- (1) ผู้งานนำเรือออกขายตามเงื่อนไขและภายในเวลาที่ศาลกำหนด
- (2) ผู้รับงานนำเรือออกขายตามเงื่อนไขและภายในเวลาที่ศาลกำหนด หรือ
- (3) ยึดเรือที่งานออกขายทอดตลาด



ทั้งนี้ ศาลจะมีคำสั่งให้ดำเนินการตาม (1) หรือ (2) ต่อเมื่อผู้รับจ้างเองแสดงให้เป็นที่ยอมรับต่อศาลว่าการดำเนินการโดยวิธีดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสียมากกว่าการดำเนินการโดยวิธีตาม (3)

มาตรา 18 นอกจากการบังคับจ้างเองตามมาตรา 17 แล้ว ผู้รับจ้างจะฟ้องคดีเรียกเอาเรือจ้างเองหลุดก็ได้ ภายในบังคับแห่งเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) ลูกหนี้ได้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
- (2) ผู้จ้างเองไม่ได้แสดงให้เป็นที่ยอมรับต่อศาลว่าราคาเรือนั้นมากกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระแก่ผู้รับจ้าง
- (3) ไม่มีการจ้างรายอื่น และ
- (4) ไม่มีเจ้าหนี้ซึ่งมีบุริมสิทธิทางทะเลร้องขอรับชำระหนี้ตามบุริมสิทธิทางทะเล

มาตรา 19 ถ้าเอาเรือที่จ้างเองออกขายหรือขายทอดตลาดแล้วได้เงินจำนวนสุทธิน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระแก่ผู้รับจ้างหรือถ้าเอาเรือจ้างเองหลุดและเรือนั้นมีราคาต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระแก่ผู้รับจ้าง เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใดให้ถือเป็นหนี้สามัญซึ่งผู้รับจ้างอาจเรียกร้องจากลูกหนี้ได้ แต่ถ้าผู้จ้างเองไม่ได้เป็นลูกหนี้จะเรียกร้องจากผู้จ้างเองไม่ได้

มาตรา 20 ค้ำฟ้องเกี่ยวกับการจ้างเรือตามพระราชบัญญัตินี้ให้เสนอต่อศาลดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการกักเรือไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการกักเรือ ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายว่าด้วยการกักเรือ
- (2) ในกรณีที่ไม่ได้มีการกักเรือตาม (1) ให้เสนอต่อศาลแพ่ง

มาตรา 21 สัญญาซึ่งเจ้าของเรือที่มีชื่อเรือไทยเอาเรือของตนตราไว้แก่บุคคลอื่นเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ ให้ถือว่าเป็นการจ้างเองที่อาจบังคับได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) สัญญานั้นได้ทำขึ้นโดยมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแห่งประเทศที่เรือนั้นได้จดทะเบียนไว้



(2) ได้มีการจดทะเบียนสัญญาดังกล่าวไว้ในทะเบียนซึ่งอนุญาตให้บุคคลทั่วไปตรวจสอบได้ ณ ที่ทำการของรัฐที่มีหน้าที่รับจดทะเบียนสัญญาเช่นว่านั้น และ

(3) เป็นกรณีที่โรงท่าอาจเสนอคำฟ้องต่อศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายว่าด้วยการกักเรือหรือกฎหมายอื่น

## หมวด 2

### บุริมสิทธิทางทะเล

มาตรา 22 ผู้ใดมีสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับเรือลำหนึ่งลำใด และมูลแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ผู้นั้นย่อมมีบุริมสิทธิทางทะเลเหนือเรือลำนั้น

(1) สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการทำงานในฐานะนายเรือลูกเรือหรือคนประจำเรือของเรือลำนั้น

(2) สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บของบุคคลใด ๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือลำนั้น

(3) สิทธิเรียกร้องเอาค่าตอบแทนในการช่วยเหลือกู้ภัยเรือลำนั้น

(4) สิทธิเรียกร้องในมูลละเมิดที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือลำนั้น

แต่ไม่รวมถึงสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการสูญหายหรือเสียหายของสินค้า และสิ่งของของผู้โดยสารที่อยู่ในเรือลำนั้น

สิทธิเรียกร้องตาม (2) หรือ (4) ที่เกิดจากมลพิษน้ำมันวัตถุกำมันตรังสี กำมันตภาพรังสี และวัตถุนิวเคลียร์ไม่ก่อให้เกิดบุริมสิทธิทางทะเลเหนือเรือลำนั้น

มาตรา 23 ให้เจ้าหน้บุริมสิทธิทางทะเลมีสิทธิได้รับชำระหนี้อันค้างชำระแก่ตนจากเรือที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งบุริมสิทธิทางทะเลก่อนเจ้าหน้อื่น ๆ ทั้งนี้ไม่ว่าลูกหน้แห่งสิทธิเรียกร้องจะเป็นเจ้าของเรือหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 24 บุริมสิทธิทางทะเลตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้ได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนและให้ได้ผลก่อนสิทธิจำนองตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งบุริมสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์



ในกรณีที่มีบุริมสิทธิทางทะเลหลายรายแย้งกัน ให้บุริมสิทธิทางทะเลเหล่านั้นได้ผลก่อนหลังตามที่เรียงลำดับไว้ในมาตรา 22 เว้นแต่บุริมสิทธิทางทะเลในมูลค่าตอบแทนการช่วยเหลือกู้ภัยให้ได้ผลก่อนบุริมสิทธิทางทะเลอื่น ๆ เหนือเรือที่มีอยู่แล้วก่อนเริ่มปฏิบัติการช่วยเหลือกู้ภัยนั้น

ในกรณีที่บุคคลหลายคนมีบุริมสิทธิทางทะเลในลำดับเดียวกันให้บุคคลเหล่านั้นได้รับชำระหนี้ตามอัตราส่วนแห่งจำนวนเงินที่ตนเป็นเจ้าของ

ในกรณีที่บุริมสิทธิทางทะเลในมูลค่าตอบแทนการช่วยเหลือกู้ภัยเกิดขึ้นหลายครั้งทำให้บุริมสิทธิทางทะเลที่เกิดขึ้นครั้งหลังสุดได้ผลก่อนตามลำดับ ทั้งนี้ ให้ถือว่าบุริมสิทธิทางทะเลในมูลค่าตอบแทนการช่วยเหลือกู้ภัยได้เกิดขึ้นในวันที่ปฏิบัติการช่วยเหลือกู้ภัยได้เสร็จสิ้นลง

มาตรา 25 ในการบังคับตามบุริมสิทธิทางทะเล ให้ชำระเงินที่ได้จากการขายเรือชำระค่าฤชาธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการกักหรือยึดและขายเรือ ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาเรือนับแต่เวลาที่ได้กักหรือยึดเรือนั้น ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวคนประจำเรือกลับถิ่นฐาน และค่าใช้จ่ายในการจัดสรรเงินจำนวนดังกล่าว ตามลำดับเสียก่อนแล้วจึงจ่ายเงินส่วนที่เหลือให้แก่เจ้าหนี้อุริมสิทธิทางทะเล

มาตรา 26 ในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งมูลแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นมีลักษณะตามมาตรา 22 ให้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวมีบุริมสิทธิทางทะเลเช่นเดียวกับผู้โอน

มาตรา 27 ในกรณีที่มีบุริมสิทธิทางทะเลเหนือเรือลาใดเกิดขึ้นแล้ว การทำนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์เรือลำนั้นให้แก่บุคคลใด ๆ ต่อไปไม่ทำให้บุริมสิทธิทางทะเลที่เกิดขึ้นแล้วนั้นระงับสิ้นไป เว้นแต่กรณีที่ผู้รับโอนได้ดำเนินการแจ้งให้เจ้าหนี้อุริมสิทธิทางทะเลยื่นข้อเรียกร้องของตนไปยังผู้รับโอนภายในเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่แจ้ง แต่เจ้าหนี้อุริมสิทธิทางทะเลไม่ได้ยื่นข้อเรียกร้องของตนไปยังผู้รับโอนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้บุริมสิทธิทางทะเลเป็นอันระงับสิ้นไป

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันและปิดประกาศไว้ ดังนี้



(1) กรณีที่รับโอนกรรมสิทธิ์เรือไทย ให้ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีจำหน่ายในท้องถิ่นที่เมืองท่าจีนทะเลเป็นของเรื่อนั้นตั้งอยู่อย่างน้อยหนึ่งฉบับกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นเวลาเจ็ดวันติดต่อกัน และให้ปิดประกาศไว้ที่ทำการนายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าจีนทะเลเป็นของเรื่อนั้น กับที่กองทะเบียนเรือกรมเจ้าท่า

(2) กรณีที่รับโอนกรรมสิทธิ์เรือต่างประเทศมาจดทะเบียนเป็นเรือไทย ให้ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอย่างน้อยหนึ่งฉบับกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นเวลาเจ็ดวันติดต่อกัน และให้ปิดประกาศไว้ที่ทำการนายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าจีนทะเลเป็นที่จะจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนเรื่อนั้นเป็นเรือไทย กับที่กองทะเบียนเรือ กรมเจ้าท่า

มาตรา 28 นอกจากกรณีตามมาตรา 27 บุริมสิทธิทางทะเลจะจับสืบไปเมื่อ

- (1) พันเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่บุริมสิทธิทางทะเลนั้นได้เกิดขึ้น
- (2) ได้ขายเรือไปตามคำสั่งศาล ในกรณีเช่นนี้ให้เงินที่ได้จากการขายเรื่อนั้นตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งบุริมสิทธิทางทะเลแทน
- (3) ผู้รับจำนองเอาเรือจำนองหลุด
- (4) มีคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลถึงที่สุดให้รับเรื่อนั้น

#### บทเฉพาะกาล

มาตรา 29 บทบัญญัติมาตรา 6 ไม่กระทบกระเทือนถึงการงานเรือไทยที่ได้ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 30 การงานเรือไทยที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการงานตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี



### อัตราค่าธรรมเนียม

1. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจำนอง
 

(1)	เรือขนาดไม่เกิน 100 ตันกรอส	ครั้งละ	500 บาท
(2)	เรือขนาดเกิน 100 ตันกรอส		
	แต่ไม่เกิน 200 ตันกรอส	ครั้งละ	1,000 บาท
(3)	เรือขนาดเกิน 200 ตันกรอสขึ้นไป	ตันกรอสละ	10 บาท
	แต่ครั้งหนึ่งไม่เกิน	ลาละ	20,000 บาท
2. ค่าธรรมเนียมการหมายเหตุแก้ไขข้อความในสัญญาจำนอง
 

(1)	ไม่เพิ่มทุนทรัพย์	ครั้งละ	20 บาท
(2)	เพิ่มทุนทรัพย์		
	หนึ่งหมื่นบาทแรกหรือต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท		50 บาท
	หนึ่งหมื่นบาทหลัง	หมื่นหลัง	20 บาท
	เศษของหนึ่งหมื่นบาทให้นับเป็นหนึ่งหมื่นบาท		
	แต่ฉบับหนึ่งไม่เกิน		500 บาท
3. ค่าธรรมเนียมการคัดสำเนาหลักฐาน
 

(1)	หนึ่งร้อยคำแรกหรือต่ำกว่าหนึ่งร้อยคำ		10 บาท
(2)	หนึ่งร้อยคำหลัง	ร้อยละ	1 บาท
	เศษของหนึ่งร้อยคำให้นับเป็นหนึ่งร้อยละ		
4. ค่าธรรมเนียมการออกใบแทนใบทะเบียนเรือไทย ฉบับละ 100 บาท
5. ค่าธรรมเนียมอื่น ครั้งละหรือฉบับละ 50 บาท

**หมายเหตุ :** เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการจำนองเรือเดินทะเลและบุรีมสิทธิเหนือเรือเดินทะเลได้แนบพันผู้ตีว่าด้วยการจำนองและบุรีมสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ แต่โดยที่กิจการเรือเดินทะเลมีลักษณะเฉพาะที่จำเป็นต้องมีการเคลื่อนที่ไปมาในน่านน้ำของประเทศต่าง ๆ เกือบตลอดเวลา การแนบพันผู้ตี





ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับจึงไม่เหมาะสม จำเป็นต้องแยกการจำหน่ายเรือ  
เดินทะเลและนุริมสิทธิพิเศษเหนือเรือเดินทะเลจากกฎหมายว่าด้วยเรือไทย ซึ่งยังคงบังคับตาม  
บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสมควรให้มีกฎหมายสำหรับใช้บังคับกับการ  
จำหน่ายเรือเดินทะเลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพาณิชย์นาวีของไทย และคุ้มครองซึ่งมีส่วนได้  
เสียที่เกี่ยวข้องกับเรือเดินทะเลได้อย่างเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## พระราชบัญญัติ

การกักเรือ

พ.ศ. 2534

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ว่าไว้ ณ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2534

เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกักเรือ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติบัญญัติไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการกักเรือ พ.ศ. 2534"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"เรือ" หมายความว่า เรือเดินทะเลที่ใช้ในการขนส่งของเรือคนโดยสารทางทะเลระหว่างประเทศ

"สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ" หมายความว่า สิทธิเรียกร้องอันเกิดจาก

(ก) ความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุมาจากเรือหรือการดำเนินงานของเรือ

(ข) การช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล

(ค) สัญญาเกี่ยวกับการเช่า เช่าซื้อ หรือยืมเรือ การให้บริการบรรทุก หรือสัญญาอื่นที่انونงเดียวกัน



(ง) สัญญาเกี่ยวกับการรับขนของทางทะเลที่มีการออกใบตราส่ง

(จ) การเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป ในกรณีที่เจ้าของเรือ ผู้ขนส่งและเจ้าของของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น มีหน้าที่ต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่เจ้าของทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายจากการกระทำโดยเจตนาด้วยความจำเป็นตามสมควร เพื่อความปลอดภัยร่วมกันของเรือและของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น หรือต้องชดเชยค่าใช้จ่ายที่ได้เสียไปด้วยความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่ายหรือเพื่อความปลอดภัยร่วมกันของเรือและของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น ทั้งนี้ เมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือสัญญาระหว่างคู่กรณีกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องนี้ไว้

(ฉ) การสูญหายหรือเสียหายอันเกิดแก่ทรัพย์สินที่บรรทุกมาในเรือ

(ช) การให้บริการลากจูงเรือไม่ว่าโดยวิธีใด

(ซ) การให้บริการนำร่อง

(ฌ) การจัดหาของหรือวัสดุใด ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของเรือ

หรือการซ่อมบำรุงเรือ

(ญ) การต่อซ่อม หรือจัดเครื่องบริภัณฑ์ให้แก่เรือ หรือค่าธรรมเนียมการ

ใช้เรือ

(ฎ) การให้บริการของท่าเรือ หรือค่าภาระหรือค่าบริการในการใช้ท่าเรือ

(ฏ) ค่าจ้างขนของลงเรือหรือขึ้นจากเรือ

(ฐ) ค่าจ้างนายเรือหรือคนประจำเรือ

(ฑ) ค่าใช้จ่ายของเรือที่นายเรือ ผู้เช่าเรือ ตัวแทนหรือผู้ส่งของได้ทดลอง

จ่ายไปแทนเจ้าของเรือหรือผู้ครอบครองเรือ

(ฒ) ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในตัวเรือ

(ณ) ข้อพิพาทระหว่างเจ้าของรวมเกี่ยวกับการครอบครอง การใช้เรือ

หรือรายได้จากเรือ

(ด) การจำนองเรือ

"เจ้าหนี้" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้



"ศาล" หมายความว่า ศาลแพ่ง ศาลแพ่งธนบุรี และศาลจังหวัด

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

**มาตรา 4** ภายใต้บังคับมาตรา 5 และมาตรา 6 ก่อนฟ้องคดีต่อศาล ไม่ว่าลูกหนี้จะมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรหรือไม่ก็ตาม เจ้าหนี้ซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรอาจขอให้ศาลสั่งกักเรือลาหนึ่งลาใดที่เป็นของลูกหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเพื่อให้เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือนั้นได้ โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลที่เรือซึ่งเจ้าหนี้ขอให้สั่งกักอยู่หรือจะเข้ามาอยู่ในเขตศาล

**มาตรา 5** เจ้าหนี้อาจขอให้ศาลสั่งกักเรือที่ลูกหนี้เป็นผู้ครอบครอง แต่มิได้เป็นของลูกหนี้ได้ ถ้าเหตุแห่งสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเกิดจากเรือหรือธุรกิจของเรือนั้นและลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเรือนั้นทั้งในเวลาที่เกิดสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือและในเวลาที่จะขอให้ศาลสั่งกักเรือ

**มาตรา 6** ในกรณีที่สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในตัวเรือ ข้อพิพาทระหว่างเจ้าของรวมเกี่ยวกับการครอบครองเรือ การใช้เรือ หรือรายได้จากเรือ หรือข้อพิพาทเกี่ยวกับการจำนองเรือ เจ้าหนี้จะขอให้ศาลสั่งกักเรือลาอื่นที่เป็นของลูกหนี้หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองนอกจากเรือลาที่เกี่ยวกับข้อพิพาทนั้นมิได้

**มาตรา 7** คำร้องขอให้กักเรือให้ทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว

คำร้องขอให้กักเรือต้องแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ หนี้ที่จะใช้สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ และอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเจ้าหนี้ ชื่อลูกหนี้ ชื่อเรือ หมายเลขทะเบียนเรือ ขนาดเรือ สัญชาติ และเมืองท่าขึ้นทะเบียนเรือ ชื่อนายเรือ หรือผู้ควบคุมเรือหากทราบ และทำเลหรือถิ่นที่ทอดจอดเรือ

**มาตรา 8** เมื่อได้รับคำร้องขอให้กักเรือ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวเป็นการด่วน

ถ้าเป็นที่พอใจจากพยานหลักฐานที่เจ้าหนี้นำมาสืบว่าสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือที่ยกขึ้นอ้างเป็นเหตุในการขอให้กักเรือนั้นมีมูล และในกรณีที่เรือที่เจ้าหนี้ขอให้ศาลสั่งกักมิได้อยู่ในราชอาณาจักรในเวลาที่ยื่นคำร้อง เจ้าหนี้ได้แสดงให้เป็นที่พอใจศาลว่า เรือนั้นจะเข้ามาในราชอาณาจักรและจะเข้ามาอยู่ในเขตศาล ให้ศาลสั่งกักเรือนั้น



ในการสั่งกักเรือตามวรรคสอง ถ้าเป็นกรณีที่ถูกหนีไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ศาลจะสั่งให้เจ้าหนี้หลักประกันตามที่ศาลเห็นสมควรมาวางต่อศาลก่อนการบังคับตามคำสั่งกักเรือ เพื่อเป็นประกันความเสียหายเนื่องจากการกักเรือ ซึ่งเจ้าหนี้อาจต้องรับผิดชอบต่อลูกหนี้นี้ก็ได้ แต่ในกรณีที่ลูกหนี้นี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรให้ศาลสั่งให้เจ้าหนี้หลักประกันมาวางต่อศาลก่อนการบังคับตามคำสั่งกักเรือทุกกรณี เว้นแต่เจ้าหนี้จะได้แสดงให้เป็นที่พอใจศาลว่า ทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้นี้ที่อยู่ในราชอาณาจักรมีไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้

คำสั่งกักเรือตามวรรคสอง ถ้าเป็นกรณีที่ลูกหนี้นี้ไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ศาลจะสั่งให้เจ้าหนี้หลักประกันตามที่ศาลเห็นสมควรมาวางต่อศาลก่อนการบังคับตามคำสั่งกักเรือ เพื่อเป็นประกันความเสียหายเนื่องจากการกักเรือ ซึ่งเจ้าหนี้อาจต้องรับผิดชอบต่อลูกหนี้นี้ก็ได้ แต่ในกรณีที่ลูกหนี้นี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรให้ศาลสั่งให้เจ้าหนี้หลักประกันมาวางต่อศาลก่อนการบังคับตามคำสั่งกักเรือทุกกรณี เว้นแต่เจ้าหนี้จะได้แสดงให้เป็นที่พอใจศาลว่า ทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้นี้ที่อยู่ในราชอาณาจักรมีไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้

คำสั่งกักเรือตามวรรคสองให้ศาลกำหนดหลักประกันที่ลูกหนี้นี้หรือบุคคลตามมาตรา 22 จะต้องวางต่อศาลเพื่อขอให้ปล่อยเรือนั้นไว้ด้วย

คำสั่งกักเรือตามมาตรา 9 นี้ให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 9 ในการบังคับตามคำสั่งกักเรือ ให้ศาลออกหมายกักเรือสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการต่อไปเป็นการด่วน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนั้น ดำเนินการตามหมายกักเรือได้ทั่วราชอาณาจักร

หมายกักเรือตามวรรคหนึ่งให้ทำตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด

มาตรา 10 ก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการกักเรือ ให้เจ้าหนี้ชำระค่าธรรมเนียมกักเรือในอัตราร้อยละหนึ่งของหนี้ที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ในกรณีเจ้าหนี้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ ให้หักค่าธรรมเนียมกักเรือตามวรรคหนึ่งจากค่าขึ้นศาลที่เจ้าหนี้จะต้องเสียในคดีนั้นด้วย และให้ถือว่าค่าธรรมเนียมกักเรือเป็นส่วนหนึ่งของค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งสำหรับคดีนั้น



มาตรา 11 เมื่อได้รับหมายกักเรือจากศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งโดยทางโทรศัพท์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือวิธีการอื่น ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือออกจากท่าทราบโดยพลันว่าศาลได้สั่งกักเรือลำนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือออกจากท่าระงับการปล่อย เรือนั้นออกจากท่าเพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 12 ต่อไปจนกว่าจะได้รับแจ้งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 12 เมื่อได้รับหมายกักเรือจากศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหน้าที่

- (1) ส่งหมายกักเรือให้นายเรือหรือผู้ควบคุม เรือลงลายมือชื่อรับไว้ในใบรับเป็นหลักฐาน
- (2) ปิดหมายกักเรือไว้ ณ ที่แลเห็นได้ง่ายบนเรือ
- (3) ดำเนินการอย่างอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือ และ
- (4) แจ้งเป็นหนังสือให้สถานกงสุลของประเทศที่เรือนั้นมีสัญชาติทราบถึงการกักเรือ

ในการส่งหมายกักเรือตาม (1) ถ้านายเรือหรือผู้ควบคุมเรือปฏิเสธไม่ยอมลงลายมือชื่อรับหมายกักเรือจากเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจไปด้วยเพื่อเป็นพยาน และถ้านายเรือหรือผู้ควบคุมเรือยังคงปฏิเสธไม่ยอมลงลายมือชื่อรับอีกก็ให้วางหมายกักเรือไว้ ณ ที่นั้น และให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับหมายกักเรือนั้นแล้ว

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งหมายกักเรือนั้นได้ตามความใน (1) หรือวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือไว้ ณ ที่แลเห็นได้ง่ายบนเรือ และให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวได้รับหมายกักเรือนั้นแล้ว

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำรายงานการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 11 และส่งต่อศาลเพื่อรวมไว้ในสำนวนความต่อไป

มาตรา 13 ในการบังคับตามหมายกักเรือ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอนุโลม และให้มีอำนาจสั่งให้นายเรือ ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ และบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้อง การกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือ ถ้าบุคคล



เช่นว่านั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอความช่วยเหลือจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจเพื่อให้สามารถดำเนินการตามคำสั่งได้และในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคล เช่นว่านั้นไว้เท่าที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้นายเรือทอดจอดเรือ ณ ที่ปลอดภัย หรือดำเนินการอย่างอื่นเพื่อโปรดผลตามหมายกักเรือได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นอุปสรรคในการขนของลงเรือหรือขึ้นจากเรือ

**มาตรา 14** ๖ ให้เจ้าหนี้ยี่มีหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีและทรวงค่าำจ่าย ทั้งบวงที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามมาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 26

ถ้าเจ้าหนี้ยี่ไม่ยอมช่วยเหลือหรือไม่ยอมทรวงค่าำจ่ายตามวรรคหนึ่งและการไม่ช่วยเหลือหรือไม่ทรวงค่าำจ่าย เช่นว่านั้นททำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรอกการปฏิบัติหน้าที่ไว้และรายงานให้ศาลที่มีคำสั่งกักเรือทราบโดยด่วน

เมื่อได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคสอง ให้ศาลมีคำสั่ง ดังนี้

(1) ในกรณีที่ยังมิได้ปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) ๖ หังดการ บังคับตามคำสั่งกักเรือไว้ จนกว่าเจ้าหนี้ยี่จะช่วยเหลือและทรวงค่าำจ่ายภายในระยะเวลาที่ ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามวันทำการ เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าเจ้าหนี้ยี่ยังไม่ยอมช่วยเหลือและทรวงค่าำจ่าย ๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหนี้ยี่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ บล่อยเรือออกจากท่าทราบเพื่อหยกเลิกการระงับการบล่อยเรือตามมาตรา 11 วรรคสอง โดยให้นำความในมาตรา 26 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(2) ในกรณีที่ได้ปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) แล้วให้เจ้าหนี้ยี่ให้ ความช่วยเหลือและทรวงค่าำจ่าย โดยแสดงความจริงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในระยะเวลา ที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามวันทำการ ถ้าเจ้าหนี้ยี่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้ศาลสั่ง บล่อยเรือหรือคืนหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 แล้วแต่กรณี

คำสั่งศาลตามมาตรา ๖ นี้ให้เป็นที่สุด



มาตรา 15 ความรับผิดชอบของเจ้าของเรือ นายเรือ ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ หรือต่อบุคคลภายนอก เพื่อความเสียหาย ถ้าหากมี อันเกิดจากการกักเรือ ย่อมไม่ตกแก่ เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ตกแก่เจ้าหนี้ เว้นแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา 16 หมายกักเรือให้ใช้บังคับได้ทั่วราชอาณาจักรจนกว่าจะสิ้นอายุความ ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือนั้น

มาตรา 17 เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา 12 (1) และ (2) แล้ว

(1) ให้การกักเรือตามคำสั่งกักเรือมีผลใช้บังคับจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และ

(2) การก่อให้เกิด รอน หรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในตัวเรือ หรือสิทธิครอบครองเรือระหว่างที่การกักเรือตามคำสั่งกักเรือมีผลใช้บังคับจะใช้ชั้นแก่เจ้าหนี้หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีมิได้

มาตรา 18 เรือที่ถูกกักตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สินอันเจ้าพนักงานไต่คดีไต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา 19 ถ้าลูกหนี้นำเงินมาวางศาลเต็มจำนวนที่กำหนดไว้ในคำสั่งกักเรือตามมาตรา 8 วรรคสี่ โดยยอมรับผิดชอบ ให้การกักเรือตามคำสั่งกักเรือเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ศาลสั่งปล่อยเรือที่กักไว้ในวันโดยพลัน

ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าได้มีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดทำให้เจ้าหนี้ชนะคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือที่ระบุไว้ในคำร้องขอให้กักเรือ

มาตรา 20 ในกรณีที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ถ้าลูกหนี้นำเงินมาวางศาลเต็มจำนวนที่กำหนดไว้ในคำสั่งกักเรือตามมาตรา 8 วรรคสี่โดยไม่ยอมรับผิดชอบ ให้การกักเรือตามคำสั่งกักเรือเป็นอันสิ้นสุดลง และให้ศาลสั่งปล่อยเรือที่กักไว้ในวันโดยพลัน

มาตรา 21 ลูกหนี้ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรอาจขอให้ศาลที่สั่งกักเรือปล่อยเรือนั้นโดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาล พร้อมทั้งวางหลักประกันตามที่ศาลกำหนดไว้คำสั่งกักเรือเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้



ลูกหนี้จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือหรือโดยทางโทรเลขหรือโทรพิมพ์ให้บุคคลซึ่งมี ภูมิลาเนาในราชอาณาจักรเป็นตัวแทนเพื่อรับคำคู่ความและ เอกสารในการดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยจะทำเป็นหนังสือหรือโดยทางโทรเลขหรือโทรพิมพ์ก็ได้

ในกรณีที่ตัวแทนตามวรรคสองเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาล ถ้าลูกหนี้ไม่ได้ตั้งตัวแทนตาม วรรคสามไว้ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องนั้นเป็นตัวแทนตามวรรคสามด้วย

ให้ตัวแทนตามวรรคสอง และวรรคสาม ให้ถ้อยคำสาบานตัวต่อศาลว่าตนได้รับมอบ อำนาจจากลูกหนี้จริง และมีให้ตามมาตรา 47 วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การตั้งตัวแทนดังกล่าว

**มาตรา 22** บุคคลอื่นซึ่งได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการที่เรือถูกกักอาจ ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยเรือได้โดยวางหลักประกันในนามของลูกหนี้ และให้ถือว่าบรรดา การกระทำที่ผู้ยื่นคำร้องนั้นจำเป็นต้องกระทำในการขอให้ศาลปล่อยเรือเป็นการกระทำในฐานะ ตัวแทนของลูกหนี้

บุคคลตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือหรือโดยทางโทรเลขหรือโทรพิมพ์ ให้บุคคลซึ่งมีภูมิลาเนาในราชอาณาจักรเป็นตัวแทนในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือก็ได้

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือโดยลูกหนี้ไม่ได้ตั้งตัวแทน ตามมาตรา 21 วรรคสามไว้ ให้ถือว่าผู้ยื่นคำร้องนั้นเป็นตัวแทนเพื่อรับคำคู่ความและ เอกสาร ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและถ้าผู้ยื่นคำร้องมิได้มีภูมิลาเนาในราชอาณาจักร ให้ตั้งบุคคลซึ่ง มีภูมิลาเนาในราชอาณาจักรเพื่อรับคำคู่ความและ เอกสารแทนลูกหนี้โดยจะทำเป็นหนังสือหรือโดย ทางโทรเลขหรือโทรพิมพ์ก็ได้

ให้ตัวแทนตามวรรคสอง และวรรคสาม ให้ถ้อยคำสาบานตัวต่อศาลว่าตนได้รับมอบ อำนาจจากบุคคลตามวรรคหนึ่งจริง และมีให้ตามมาตรา 47 วรรคสอง และวรรคสาม แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การตั้งตัวแทนดังกล่าว

**มาตรา 23** ในการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือ นอกจากต้องวางหลักประกันตาม มาตรา 21 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 22 วรรคหนึ่ง แล้ว

(1) ในกรณีที่ลูกหนี้ซึ่งมิได้มีภูมิลาเนาในราชอาณาจักรเป็นผู้ยื่นคำร้อง ด้วยตนเอง ต้องแนบหลักฐานการตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสาม ไปพร้อมกับคำร้อง



(2) ในกรณีที่ตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสอง ของลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำร้อง ต้องแนบหลักฐานการตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสอง ไปพร้อมกับคำร้อง

(3) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา 22 วรรคหนึ่ง เป็นผู้ยื่นคำร้อง ถ้าผู้ยื่นคำร้องนั้นมิได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรและไม่ได้แนบหลักฐานการตั้งตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสาม ของลูกหนี้ ต้องแนบหลักฐานการตั้งตัวแทนตามมาตรา 22 วรรคสาม ไปพร้อมกับคำร้อง

ถ้าผู้ยื่นคำร้องไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งไม่รับพิจารณาคำร้องนั้น

มาตรา 24 คำร้องขอให้ปล่อยเรือให้ทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว

มาตรา 25 นอกจากกรณีตามมาตรา 19 และมาตรา 20 ศาลมีอำนาจสั่งให้ปล่อยเรือได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เจ้าหนี้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยเรือ

(2) เจ้าหนี้มิได้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2)

(3) เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยเรือตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 และศาลได้พิจารณาเป็นที่พอใจว่าหลักประกันที่ผู้ยื่นคำร้องวางต่อศาลมีมูลค่าหรือราคาไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในคำสั่งกักเรือ หรือในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอวางหลักประกันน้อยกว่าที่กำหนดไว้วันคำสั่งกักเรือโดยได้แสดงเหตุผลว่าในคำร้อง เมื่อศาลได้ส่งสำเนาคำร้องให้เจ้าหนี้ทราบเพื่อคัดค้านภายในเวลาที่ศาลกำหนด แต่เจ้าหนี้ไม่คัดค้านภายในเวลาที่ศาลกำหนดนั้น หรือเมื่อศาลได้พิจารณาคัดค้านของเจ้าหนี้แล้ว เห็นว่าสมควรลดหลักประกันที่กำหนดไว้วันคำสั่งกักเรือ และศาลได้สั่งให้ผู้ยื่นคำร้องวางหลักประกันตามที่เห็นสมควร และได้มีการวางหลักประกันนั้นแล้ว คำสั่งปล่อยเรือตามมาตรา 21 นี้ให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 26 เมื่อศาลได้มีคำสั่งปล่อยเรือตามมาตรา 25 แล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหน้าที่

(1) แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ทราบ แล้วแต่กรณี

(2) แจ้งเป็นหนังสือให้สถานกงสุลของประเทศที่เรือนั้นมีสัญชาติทราบ และ

(3) แจ้งโดยทางโทรศัพท์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือวิธีการอื่น ให้เจ้าหนี้ที่

ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปล่อยเรือออกจากท่าทราบโดยพลันว่าศาลได้มีคำสั่งปล่อยเรือ นั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด



เมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานบังคับคดีตาม (3) ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรปล่อยเรือออกจากท่าดำเนินการปล่อยเรือนั้นโดยไม่มีข้อห้าม

มาตรา 27 ให้ศาลสั่งคืนหลักประกันที่เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ หรือบุคคลตามมาตรา 22 วางไว้ต่อศาลเมื่อ

(1) เจ้าหน้าที่มิได้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) และลูกหนี้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันดังกล่าว

(2) ลูกหนี้มิได้ฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายอันเป็นผลจากการที่เจ้าหน้าที่ขอให้สั่งกักเรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) และเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันดังกล่าว

(3) เจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนไม่ว่าในเวลาใด ๆ และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่คัดค้าน

(4) ในกรณีที่มีการวางหลักประกันตามมาตรา 22

(ก) เจ้าหน้าที่มิได้ฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหมายกักเรือ ตามมาตรา 12 (2) และบุคคลตามมาตรา 22 ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันดังกล่าว

(ข) เจ้าหน้าที่หรือบุคคลตามมาตรา 22 ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คืนหลักประกันของตนไม่ว่าในเวลาใด ๆ และเจ้าหน้าที่หรือบุคคลตามมาตรา 22 แล้วแต่กรณี ไม่คัดค้าน

มาตรา 28 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ปิดหมายกักเรือตามมาตรา 12 (2) แล้ว เจ้าหน้าที่จะฟ้องคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือต่อศาลดังต่อไปนี้ก็ได้ คือ

(1) ศาลที่สั่งกักเรือ

(2) ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งมีขัศาลตาม (1) แต่ศาลจะรับฟ้องไว้พิจารณาต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องแสดงให้เป็นที่น่าเชื่อว่าการพิจารณาคดีในศาลนั้นจะเป็นการสะดวก

มาตรา 29 เมื่อลูกหนี้ซึ่งมิได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรถูกฟ้องคดีแล้ว และยังไม่ได้ตั้งนายความไว้ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดให้แก่จำเลย ถ้าไม่สามารถส่งในราชอาณาจักรได้ ให้เจ้าพนักงานศาลปฏิบัติดังนี้



- (1) ถ้ามีตัวแทนตามมาตรา 21 วรรคสาม ให้ส่งแก่ตัวแทนดังกล่าว
- (2) ถ้าเป็นกรณีตามมาตรา 22 วรรคสาม ให้ส่งแก่ผู้ยื่นคำร้องหรือบุคคลซึ่งผู้ยื่นคำร้องตั้งไว้เพื่อรับคำคู่ความหรือเอกสาร แล้วแต่กรณี
- (3) ถ้าไม่มีตัวแทนตาม (1) และไม่เป็นกรณีตาม (2) ให้ส่งแก่นายเรือหรือผู้ควบคุมเรือนั้น ที่เรือหรือ ณ ที่อยู่ของบุคคลดังกล่าวในราชอาณาจักร

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำคู่ความหรือเอกสารให้แก่บุคคลตาม (1) หรือ (2) ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ ศาลอาจสั่งให้ปิดคำคู่ความ หรือ เอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของบุคคลดังกล่าว หรือในกรณีที่ผู้ยื่นคำคู่ความหรือเอกสารให้แก่บุคคลตาม (3) ได้ ศาลอาจสั่งให้ ปิดคำคู่ความหรือ เอกสารไว้ ณ ที่แลเห็นได้ง่ายในเรือ ในกรณีเช่นนี้มีอำนาจมาตรา 79 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

เมื่อได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าจำเลยได้รับคำคู่ความหรือ เอกสารนั้นเมื่อระยะเวลาสิบห้าวันได้ล่วงพ้นไปแล้วนับแต่วันที่ได้ส่งหรือปิดคำคู่ความ หรือเอกสารนั้น

มาตรา 30 ในกรณีที่สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือเกิดจากความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลใด ๆ ที่มีสาเหตุมาจากเรือหรือการดำเนินงานของเรือ เมื่อ พนักงานอัยการเห็นสมควรจะรับดำเนินคดีตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือดังกล่าวแทนเจ้าหน้าที่ ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้พนักงานอัยการมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้กักเรือแทนเจ้าหน้าที่และให้ได้รับ ยกเว้นค่าธรรมเนียมกักเรือตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี



**หมายเหตุ** เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากเรือเดินทะเลทำให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศประมาณกว่าร้อยละ 90 เป็นเรือต่างชาติ ซึ่งเจ้าของเรือและผู้ดำเนินการงานของเรือเหล่านี้ส่วนมากไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร เมื่อเกิดกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินการงานต้องรับผิดชอบแพ่งต่อบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะ เป็นความคิดตามสัญญา ความรับผิดชอบเพื่อละเมิด หรือความรับผิดชอบแพ่งแห่งกฎหมายบุคคลดังกล่าวก็ไม่สามารถดำเนินการให้เจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินการงานชำระหนี้หรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่ตนได้ เนื่องจากเจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินการงานไม่มีทรัพย์สินอยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งหากภาคคีขึ้นสู่ศาลก็ไม่เกิดประโยชน์แก่เจ้าหนี้ ประกอบกับพฤติการณ์ทำนองเดียวกันนี้ เจ้าหนี้ในต่างประเทศสามารถฟ้องร้องเจ้าของเรือไทยหรือผู้ดำเนินการงานต่อศาลในประเทศของตนได้ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกักเรือ ให้อำนาจศาลสั่งกักเรือที่เป็นของลูกหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครอง เพื่อให้เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้อันมีมูลมาจากสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรื่อนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ในราชอาณาจักรไม่ให้เสียเปรียบเจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินการงานต่างชาติโดยไม่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้


  
 ศูนย์วิทยทรัพยากร  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## ประวัติผู้เขียน

นางสาวนิรวรรณ ภาคย์ไพรัตน์ เกิดที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน  
พ.ศ. 2510 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี  
พ.ศ. 2533 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งนิติกร บริษัท บิโรตเรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)



ศูนย์วิทยพัชร์พยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย